

Nr 9.

Av herr **Larson, Edward**, om *ändring i lagen angående folkskoleväsendet i vissa städer.*

Den nuvarande lydelsen av § 1 i lagen av den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer synes icke medgiva stad, som är förenad med landsförsamling till ett skoldistrikt, rätt att ordna ledningen av sitt skolväsende efter ifrågavarande lag, såvida den icke skiljer sig från landsförsamlingen och bildar eget skoldistrikt.

Förhållandena kunna emellertid vara sådana, att fortvaron av deras förening till ett enda skoldistrikt är önskvärd såväl med hänsyn till deras läge som med hänsyn till deras ekonomi och den för *hela* distriktet ändamålsenligaste anordningen av undervisningen, och att en delning av skoldistriktet skulle, utan att för stadsförsamlingen medföra vare sig pedagogiska eller ekonomiska fördelar, vare sig bättre skolformer eller minskade utgifter för skolväsendet, för landsförsamlingen medföra stora olägenheter, såväl i pedagogiskt som ekonomiskt avseende, både nödvändig-göra sämre skolformer och mångdubbla utgifterna för skolväsendet.

Till belysning tillåter jag mig meddela följande faktiska förhållanden angående Skara skoldistrikt.

Skara skoldistrikt utgöres av Skara stads- och landsförsamling. Landsförsamlingen utgöres av 6 från varandra genom stadens område, på sätt bifogade kartsnitt utvisar, runt omkring det planlagda stadsområdet belägna skilda delar. Distriktets gemensamma folkskolebyggnader äro uppförda på mark, som upplåtits från domprostgården i landsförsamlingen. De från stadens centrum längst avlägsna delarna av landsförsamlingens område ligga icke längre bort än de längst avlägsna delarna av stadens område.

Antalet barn, som gå i distriktets skolor, utgöra för närvarande 451, därav 46 från landsförsamlingen och 405 från stadsförsamlingen. Antalet

undervisningsavdelningar utgör 18. Fördelas landsförsamlingens barn på dessa, så komma 3 på vardera av de 10 avdelningarna och 2 på vardera av de 8. Ställningen är följaktligen sådan, att antalet barn från landsförsamlingen icke nödvändiggör flera undervisningsavdelningar i det gemensamma skoldistriktet, än de som skulle behövas för ett stadsförsamlingen ensamt omfattande skoldistrikt.

Av de för skoldistriktet gemensamma utgifterna för år 1920, 49,186,92 kronor, kommer på landsförsamlingen med dess 812,98 bevillningskronor 737,80 kronor och på staden med dess 53,372,19 bevillningskronor 48,449,12 kronor.

Endast bränsleersättningen och det kommunala dyrtidstillägget inom distriktet för nämnda år för en folkskollärare och en småskolelärarinna uppgår tillsammans till 1,470 kronor eller omkring dubbla summan av landsförsamlingens samtliga utgifter för skolväsendet.

Landsförsamlingens skilsmässa från stadsförsamlingen i skolväsende och dess bildande av ett eget skoldistrikt skulle uppenbarligen komma att flerdubbla dess utgifter för skolan. Stadsförsamlingen skulle därigenom icke få sina utgifter förminskade utan tvärtom. Den behöver fortfarande lika många undervisningsavdelningar som förut. Därtill kommer, att den måste utlösa landsförsamlingen såsom delägare i distriktets nu gemensamma skoltomter, skolhusbyggnader och skolmateriel.

Folkskolan, som nu i det odelade distriktet är A-skola, måste, efter en eventuell delning av distriktet, i landsförsamlingen bli E-skola eller F-skola. Anordnas folkskolan som E-skola, torde det bli nödvändigt att anordna småskolan som G-skola. Landsförsamlingens skolväsende skulle alltså genom en delning av skoldistriktet få sitt skolväsen i avsevärd grad försämrat genom samma åtgärd, som mångdubblar dess utgifter för det samma.

Liknande förhållanden torde förefinnas eller komma att förefinnas även annorstädes.

På grund av vad jag ovan anfört, får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i lagen av den 25 juni 1909 angående folkskoleväsendet i vissa städer, att hinder icke möter för stad, som är förenad med landsförsamling till ett gemensamt skoldistrikt, att tillämpa nämnda lag på sitt skolväsende, om landsförsamlingen finner fördelarna av att fortfarande vara förenad med stadsförsamlingen så stora, att den för-

klarar sig villig överlämna beslutanderätten angående de för skoldistriktet gemensamma folkskoleärendena åt de myndigheter, som därom besluta i städer, där ifrågasvarande lag av den 25 juni 1909 vinner tillämpning.

En sådan ändring synes mig kunna ske genom att till § 1 foga ett tredje moment av följande lydelse:

Där stad är förenad med landsförsamling till ett skoldistrikt, må detta icke utgöra hinder för denna lags tillämpning på det odelade distriktets skolväsende, om landsförsamlingen med två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster förklarar sig villig överlämna beslutanderätten i fråga om distriktets folkskoleväsen åt de myndigheter, som därom besluta, sedan denna lag vunnit tillämpning på distriktets skolväsende.

Stockholm den 14 januari 1920.

Edw. Larson.

I motionens syfte instämma:

E. v. Hofsten.

Gust. Barthelson.

August Johansson.

Ernst Svenson.

Bilaga 1.

Utdrag av protokoll vid kyrkostämma med Skara stads- och landsförsamlingar den 28 oktober 1919.

§ 18.

Med anledning av vid majkyrkostämman väckt förslag om tillämpning härstädes av lag angående folkskoleväsendet i vissa städer av den 25 juni 1909 samt kungl. kungörelsen den 11 september 1909 förklarade kyrkostämman på förslag av skolrådet, att för den händelse Skara stadsfullmäktige beslutar ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan, att nämnda lag och kungörelse måtte få tillämpas på Skara odelade skoldistrikt, omfattande jämte Skara stad Skara runt omkring staden belägna lilla landsförsamling, vilkens skolväsen genom en delning av distriktet skulle bli ofantligt fördyrat och försämrat, kyrkostämman icke har något att däremot erinra.

§ 20.

Att justera dagens protokoll valdes herrar A. Beckman och T. Stenbäck.
Skara som ovan

E. Wermerantz.

Justerat:

Alfr. Beckman.

T. Stenbäck.

Bilaga 2.

Avskrift av protokoll fört vid kyrkostämma med
Skara landsförsamling den 27 oktober 1919.

§ 1.

Med anledning av väckt förslag om tillämpning härstädes av lag angående folkskoleväsendet i vissa städer av den 25 juni 1909 samt kungl. kungörelsen av den 11 september 1909 beslöt kyrkostämman enhälligt att i enlighet med förslag av skolrådet avgiva följande utlåtelse:

Då Skara landsförsamling består av sex från varandra genom stadens område skilda delar, belägna runt omkring Skara stad och sålunda på grund av sin geografiska beskaffenhet är synnerligen olämplig att bilda ett eget skoldistrikt, *då* den på grund därav förut utgjort ett med Skara stadsförsamling gemensamt skoldistrikt,

då folkmängden under de senaste 5 åren minskats från 615 till 379 personer, och antalet i skolåldern varande barn blott utgör omkring 40,

då landsförsamlingens skolväsende genom en delning av skoldistriktet skulle komma att mycket försämrats och fördyras, förklarar sig kyrkostämman villig att mot åtnjutande av förmånen att fortfarande få utgöra ett med Skara stadsförsamling gemensamt skoldistrikt för sin del överlämna beslutanderätten i fråga om skolväsendet åt Skara stadsfullmäktige, för den händelse att stadsfullmäktige besluta ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan, att lagen angående skolväsendet i vissa städer av den 25 juni 1909 och kungl. kungörelsen den 11 september 1909 måtte få tillämpas på Skara stads- och landsförsamlingars odelade skoldistrikt.

§ 2.

Att justera dagens protokoll utsågos arrendatorerna Frans Ferdinand Lindquist, Götdala, och Sven Johan (Johansson) Vennerstedt, Hospitalsgården.

Skara som ovan

E. Wermerantz.

Justerat:

Frans Lindquist.

Sven Vennerstedt.

